

ROLUL ORGANIZAȚIILOR INTERNAȚIONALE ÎN MENȚINEREA PĂCII ȘI SECURITĂȚII INTERNAȚIONALE

THE ROLE OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS IN MAINTAINING INTERNATIONAL PEACE AND SECURITY

Maria RUSU,

Specialitatea Drept, gr. D 2202,
Coordonator științific: **Olesea BLASCU**, drd., asist. univ.,
Centrul Universitar „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul
al Universității Tehnice a Moldovei

Rezumat: Prezenta lucrare examinează rolul organizațiilor internaționale în menținerea păcii și securității internaționale, pornind de la fundamentele juridice și instituționale ale cooperării dintre state și de la transformările mediului contemporan de securitate. Tema este deosebit de actuală, deoarece multiplicarea conflictelor armate, a crizelor regionale, a amenințărilor hibride și a riscurilor transnaționale a demonstrat că statele nu mai pot gestiona izolat provocările de securitate. Organizațiile internaționale constituie cadrul prin care statele își coordonează eforturile, adoptă norme comune, instituie mecanisme de prevenire a conflictelor și organizează răspunsuri colective la amenințările la adresa păcii. Lucrarea analizează, într-o primă parte, noțiunea de organizație internațională, personalitatea sa juridică, competențele și funcțiile sale în dreptul internațional public. În partea a doua sunt evidențiate mecanismele prin care ONU, Consiliul de Securitate, NATO și Uniunea Europeană contribuie la menținerea păcii, la gestionarea crizelor și la consolidarea securității colective. Analiza relevă că eficiența acestor organizații depinde atât de baza juridică a competențelor lor, cât și de voința politică a statelor membre, de nivelul de cooperare internațională și de capacitatea lor de adaptare la noile riscuri globale. În concluzie, organizațiile internaționale rămân actori indispensabili ai ordinii juridice internaționale contemporane, chiar dacă acțiunea lor este uneori limitată de suveranitatea statelor, de divergențele geopolitice și de caracterul dinamic al amenințărilor actuale.

Cuvinte-cheie: organizații internaționale; pace; securitate internațională; ONU; securitate colectivă

Abstract: This paper examines the role of international organizations in maintaining international peace and security, starting from the legal and institutional foundations of

cooperation among states and from the transformations affecting the contemporary security environment. The topic is particularly relevant because the multiplication of armed conflicts, regional crises, hybrid threats, and transnational risks has shown that states can no longer manage security challenges in isolation. International organizations provide the framework through which states coordinate their efforts, adopt common norms, establish conflict-prevention mechanisms, and organize collective responses to threats against peace. The paper first analyzes the notion of the international organization, its legal personality, as well as its competences and functions in public international law. The second part highlights the mechanisms through which the United Nations, the Security Council, NATO, and the European Union contribute to peacekeeping, crisis management, and the consolidation of collective security. The analysis demonstrates that the effectiveness of these organizations depends both on the legal basis of their powers and on the political will of member states, the level of international cooperation, and their capacity to adapt to new global risks. In conclusion, international organizations remain indispensable actors of the contemporary international legal order, even though their action is sometimes limited by state sovereignty, geopolitical divergences, and the changing nature of current threats.

Keywords: international organizations, peace, international security, United Nations, collective security

Organizațiile internaționale reprezintă una dintre cele mai importante creații instituționale ale dreptului internațional contemporan, fiind concepute pentru a oferi un cadru permanent de cooperare între state în vederea realizării unor obiective comune. Evoluția lor a fost determinată de amplificarea interdependențelor politice, economice și sociale, precum și de necesitatea identificării unor mecanisme colective de prevenire și gestionare a conflictelor. Dacă în fazele inițiale ele aveau structuri simple și competențe restrânse, în perioada postbelică organizațiile internaționale au cunoscut o dezvoltare rapidă atât sub aspect numeric, cât și sub aspect funcțional, devenind actori indispensabili ai ordinii internaționale.

Din punct de vedere juridic, organizațiile internaționale sunt create prin tratate multilaterale și dispun de un act constitutiv care stabilește scopurile, structura, organele, competențele și procedurile lor de funcționare. Ele au o personalitate juridică derivată, limitată și funcțională, distinctă de cea a statelor membre, ceea ce le permite să dobândească drepturi, să își asume obligații, să încheie acte juridice internaționale și, în anumite condiții, să beneficieze de privilegii și imunități. Această personalitate juridică este esențială pentru realizarea scopurilor organizației, întrucât fără o asemenea autonomie funcțională exercitarea atribuțiilor internaționale ar fi imposibilă.

În materia păcii și securității internaționale, rolul organizațiilor internaționale derivă din funcțiile lor deliberative, normative, operaționale și de control. Prin funcția deliberativă, statele membre dezbate probleme de interes comun și încearcă identificarea unor soluții colective; prin funcția normativă, organizațiile contribuie la elaborarea standardelor juridice internaționale; prin funcția operațională, ele pot furniza asistență tehnică, financiară, politică sau chiar militară; iar prin funcția de control și sancționare, pot monitoriza respectarea obligațiilor asumate de statele membre. Acest ansamblu de funcții demonstrează că organizațiile internaționale nu sunt simple forumuri de discuție, ci mecanisme juridico-instituționale active ale guvernantei internaționale.

Organizația Națiunilor Unite ocupă locul central în arhitectura securității colective, deoarece Carta ONU consacră ca obiectiv principal menținerea păcii și securității internaționale. În cadrul ONU, Consiliul de Securitate dispune de responsabilitatea principală pentru gestionarea situațiilor care constituie amenințări la adresa păcii, încălcări

ale păcii sau acte de agresiune, putând recomanda măsuri pașnice, adopta sancțiuni economice și, în anumite condiții, autoriza folosirea forței colective. Totodată, ONU a dezvoltat de-a lungul timpului operațiuni de menținere a păcii, misiuni de observare, mediere diplomatică și instrumente de reconstrucție post-conflict, contribuind la stabilizarea unor regiuni afectate de violență.

Consiliul de Securitate rămâne organul cu cea mai mare autoritate în domeniul securității internaționale, însă eficiența sa este influențată de interesele divergente ale membrilor permanenți și de utilizarea dreptului de veto. În consecință, deși acest organ poate adopta măsuri obligatorii pentru statele membre, capacitatea sa de reacție este uneori diminuată de blocajele politice, ceea ce afectează operativitatea răspunsului internațional în fața crizelor. Chiar și în aceste condiții, Consiliul de Securitate își păstrează poziția de principal mecanism instituțional cu vocație universală pentru apărarea păcii și securității globale.

Pe lângă ONU, NATO are o contribuție esențială în menținerea securității colective, în special în spațiul euro-atlantic, prin promovarea apărării colective, a interoperabilității militare și a gestionării crizelor. Alianța Nord-Atlantică a dezvoltat mecanisme de reacție la noile amenințări, inclusiv la riscuri hibride, terorism, instabilitate regională și vulnerabilități climatice, consolidând parteneriate și capacități defensive comune. În același timp, NATO ilustrează modul în care o organizație regională poate completa arhitectura universală a ONU prin instrumente operative mai rapide și printr-o coeziune politico-militară mai accentuată.

Uniunea Europeană contribuie, la rândul său, la menținerea păcii și securității internaționale prin instrumentele politicii externe și de securitate comune, prin misiuni civile și militare, prin managementul crizelor și prin promovarea valorilor democratice. Spre deosebire de organizațiile strict politico-militare, Uniunea Europeană asociază securitatea cu dezvoltarea economică, statul de drept și protecția drepturilor fundamentale, promovând ideea că stabilitatea durabilă se construiește prin instituții democratice și cooperare regională. Cooperarea dintre ONU și Uniunea Europeană în domeniul managementului crizelor confirmă tendința contemporană de interdependență instituțională în materie de securitate internațională.

Analiza rolului organizațiilor internaționale evidențiază și anumite limite structurale ale acestora. În primul rând, competențele lor sunt derivate din voința statelor membre și nu pot depăși cadrul tratatelor constitutive decât în limite foarte restrânse; în al doilea rând, aplicarea deciziilor depinde adesea de cooperarea efectivă a statelor; în al treilea rând, rivalitățile geopolitice și reconfigurările ordinii mondiale reduc coerența acțiunii colective. În plus, noile amenințări, precum atacurile cibernetice, terorismul transnațional, dezinformarea sau efectele schimbărilor climatice asupra securității, solicită o adaptare continuă a mecanismelor internaționale existente.

În pofida acestor dificultăți, organizațiile internaționale rămân indispensabile pentru funcționarea ordinii juridice internaționale și pentru promovarea păcii prin mijloace colective. Ele oferă legitimitate acțiunii comune, creează spații de dialog, dezvoltă norme și proceduri și permit agregarea resurselor politice, juridice și instituționale ale statelor în fața unor riscuri care depășesc capacitatea de reacție individuală. Din această perspectivă, viitorul păcii și securității internaționale depinde nu de substituirea statelor, ci de consolidarea cooperării dintre acestea în cadrul organizațiilor internaționale și de perfecționarea instrumentelor juridice și instituționale aflate la dispoziția comunității internaționale.

Bibliografie:

1. BONTEA, O., „Apariția și evoluția istorică a organizațiilor internaționale”

**„Oportunități de implicare a tinerilor în procesul de cercetare”,
Ediția a VI-a, 2026, Cahul**

2. BURIAN, A., *Drept diplomatic și consular*, Chișinău: Cuant, 2003.
3. Carta Națiunilor Unite, semnată la San Francisco la 26 iunie 1945, în vigoare pentru Republica Moldova din 2.03.1992. *Tratate internaționale la care Republica Moldova este parte*, Chișinău: Moldpres, vol.26, 2001.
4. MOCA, Gh., *Dreptul organizațiilor internaționale*, București: Editura ERA, 2001.
5. NICIU, M.I., *Organizații internaționale*, Iași: Editura, 1994.